

Brussel, 23.2.2023
COM(2023) 106 final

2023/0051 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot tijdelijke liberalisering van de handel bovenop de handelsconcessies die op Oekraïense producten van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• **Motivering en doel van het voorstel**

De niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde militaire agressie van Rusland tegen Oekraïne sinds 24 februari 2022 heeft ernstige negatieve gevolgen gehad voor het vermogen van Oekraïne om handel te drijven met de rest van de wereld, vanwege het verlies van mensenlevens, de noodzaak om zich te concentreren op de verdediging van het grondgebied, de ontheemding van grote bevolkingsgroepen, de vernietiging van productiecapaciteit en het ontbreken van een aanzienlijk deel van de vervoersmogelijkheden als gevolg van de beperkte toegang tot de Zwarte Zee. In deze moeilijke context heeft de Europese Raad in zijn conclusies van 21 oktober 2022 en 9 februari 2023 onderstreept Oekraïne krachtige politieke en economische steun te blijven verlenen. Bovendien heeft Oekraïne de Unie verzocht zo veel mogelijk de voorwaarden te scheppen om het land in staat te stellen zijn handelspositie ten opzichte van de rest van de wereld te handhaven en zijn handelsbetrekkingen met de Unie verder te verdiepen. Tot deze maatregelen behoren het faciliteren van de logistiek over land door middel van de overeenkomst tussen de Unie en Oekraïne inzake het goederenvervoer over de weg¹ en de solidariteitscorridors tussen de EU en Oekraïne en het vergroten van de mate van liberalisering van de markt door middel van Verordening (EU) 2022/870 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 houdende tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen ter aanvulling van de handelsconcessies die krachtens de associatieovereenkomst op Oekraïense producten van toepassing zijn. Deze verordening is op 4 juni 2022 in werking getreden en zal tot en met 5 juni 2023 van kracht zijn. Het is gebleken dat dergelijke maatregelen de Oekraïense producenten meer flexibiliteit en zekerheid bieden.

Gezien de aanhoudende militaire agressie van Rusland tegen Oekraïne, de daaruit voortvloeiende noodzaak om Oekraïne economisch te blijven steunen, en gezien het feit dat Oekraïne in juni 2022 de status van kandidaat-lidstaat van de EU heeft gekregen, stelt de Commissie een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot verlenging van deze handelsliberaliseringsmaatregelen voor, die van toepassing moet zijn voor een periode van één jaar vanaf de datum waarop de huidige maatregelen vervallen (d.w.z. vanaf 6 juni 2023):

- tijdelijke opschorting van alle nog bestaande douanerechten uit hoofde van titel IV van de Associatieovereenkomst tussen de EU en Oekraïne (hierna “de Associatieovereenkomst” genoemd)², waarbij een diepe en brede vrijhandelsruimte wordt ingesteld. Het gaat daarbij om drie categorieën producten:
 - groenten en fruit waarop het stelsel van invoerprijzen van toepassing is;

¹ Zie Besluit (EU) 2022/1158 van de Raad van 27 juni 2022 betreffende de ondertekening, namens de Unie, en de voorlopige toepassing van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en Oekraïne inzake het goederenvervoer over de weg (PB L 179 van 6.7.2022, blz. 1) en Besluit (EU) 2022/2435 van de Raad van 5 december 2022 betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en Oekraïne inzake het goederenvervoer over de weg (PB L 319 van 13.12.2022, blz. 5).

² De Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds (PB L 161 van 29.5.2014, blz. 3) is door de partijen in twee delen ondertekend in maart en juni 2014. Sommige delen van de Associatieovereenkomst worden sinds 1 november 2014 voorlopig toegepast. De diepe en brede vrijhandelsruimte wordt sinds 1 januari 2016 voorlopig toegepast en is na ratificatie door alle EU-lidstaten volledig van kracht sinds 1 september 2017.

- landbouwproducten en verwerkte landbouwproducten waarvoor tariefcontingenten gelden;
- tijdelijk afzien van de inning van antidumpingrechten bij invoer van producten van oorsprong uit Oekraïne vanaf de datum van inwerkingtreding van deze verordening, en
- tijdelijke opschorting van de toepassing van de gemeenschappelijke regeling voor de invoer (vrijwaringsmaatregelen)³ ten aanzien van de invoer van producten van oorsprong uit Oekraïne.

Verordening (EU) 2022/870 voorziet ook in een tijdelijke schorsing van de uitstaande rechten op industrieproducten die overeenkomstig bijlage I-A bij de associatieovereenkomst tegen eind 2022 geleidelijk zijn afgeschaft. Dit voorstel voor een verlenging van deze maatregelen heeft geen betrekking op deze producten, aangezien zij sinds 1 januari 2023 hoe dan ook aan nulrechten zijn onderworpen.

Deze tijdelijke en uitzonderlijke maatregelen zullen bijdragen tot de voortdurende ondersteuning en bevordering van de bestaande handelsstromen van Oekraïne naar de Unie. Dit beantwoordt aan een van de belangrijkste doelstellingen van de Associatieovereenkomst, namelijk de voorwaarden voor versterkte economische en handelsbetrekkingen te creëren met het oog op de geleidelijke integratie van Oekraïne in de interne markt van de EU.

De handelsliberaliseringsmaatregelen waarin dit voorstel voor een verordening voorziet, worden genomen met inachtneming van de verbintenis in artikel 2 van de Associatieovereenkomst, dat de bevordering van respect voor de beginselen van soevereiniteit en territoriale integriteit, onschendbaarheid van de grenzen en onafhankelijkheid als een essentieel element van de overeenkomst aanmerkt. In dezelfde geest zouden de handelsliberaliseringsmaatregelen zelf afhankelijk worden gesteld van de eerbiediging van dezelfde in artikel 2 genoemde grondbeginselen, waaronder die volgens welke de eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden en het respect voor de rechtsstaat essentiële onderdelen van die overeenkomst zijn.

Voorts hebben de in dit voorstel vervatte handelsliberaliseringsmaatregelen tot doel, overeenkomstig artikel 207, lid 1, VWEU, ervoor te zorgen dat de gemeenschappelijke handelspolitiek van de Unie wordt gevoerd in het kader van de in artikel 21 VEU neergelegde beginselen en doelstellingen van het externe optreden van de Unie.

Volgens het voorstel zullen versnelde vrijwaringsprocedures van toepassing zijn op basis van regelmatig toezicht dat het mogelijk maakt douanerechten opnieuw in te voeren.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Deze handelsliberaliseringsmaatregelen zouden stroken met de uitvoering van de Associatieovereenkomst en met name met titel IV tot instelling van een diepe en brede vrijhandelsruimte, waarin is bepaald dat de Partijen gedurende een overgangperiode van maximaal tien jaar vanaf de inwerkingtreding van die overeenkomst geleidelijk een vrijhandelsruimte tot stand brengen.

³ Verordening (EU) 2015/478 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2015 betreffende de gemeenschappelijke regeling voor de invoer (PB L 83 van 27.3.2015, blz. 16).

Bovendien heeft Verordening (EU) 2022/870 aangetoond dat de EU vastbesloten is Oekraïne economisch te steunen door middel van internationale handel in de context van de agressie van Rusland tegen Oekraïne. De verlenging van de handelsliberaliseringsmaatregelen is een logische uitbreiding van dit beleid, aangezien de militaire agressie en de economische problemen in Oekraïne voortduren.

Tot slot heeft Oekraïne in 2021 verzocht om over te gaan tot de in artikel 29, lid 4, van de Associatieovereenkomst bedoelde herziening om te bezien of douanerechten tussen Oekraïne en de Unie versneld en in ruimere mate kunnen worden afgeschaft. De onderhandelingen worden momenteel opgeschort.

Niettemin heeft de top EU-Oekraïne op 3 februari 2023 het herziene prioritaire actieplan voor een betere uitvoering van de DCFTA voor 2023-2024 bekrachtigd. Dit omvat bijvoorbeeld de toezegging van Oekraïne om in het eerste kwartaal van 2023 de wetgeving inzake hygiëne en kwaliteit van pluimveevlees in te voeren, waardoor overeengekomen wijzigingen van het uitvoercertificaat voor bepaald pluimveevlees van de EU naar Oekraïne kunnen worden ingevoerd.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

De Europese Unie heeft de agressie van Rusland tegen Oekraïne krachtig veroordeeld en heeft ongekende stappen ondernomen om Oekraïne in deze uitzonderlijke context te steunen, variërend van financiële bijstand, met inbegrip van macrofinanciële bijstand voor noodmaatregelen en wederopbouw, tot de levering van militair materieel en de vaststelling van uitgebreide sancties tegen Rusland en Belarus, tot de intensivering van de samenwerking in het kader van de associatieovereenkomst. Bovendien kreeg Oekraïne in juni 2022 de status van kandidaat-lidstaat. De voorgestelde verordening zou derhalve voldoen aan en volgen uit de verplichting van de Unie uit hoofde van artikel 21, lid 3, VEU om toe te zien op de samenhang tussen de diverse onderdelen van haar externe optreden, en aan artikel 207, lid 1, VWEU, waarin is bepaald dat de gemeenschappelijke handelspolitiek wordt gevoerd in het kader van de beginselen en doelstellingen van het externe optreden van de Unie.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

De rechtsgrondslag van dit voorstel is artikel 207, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

De gemeenschappelijke handelspolitiek is krachtens artikel 3, lid 1, punt e), VWEU een exclusieve bevoegdheid van de Unie. Het subsidiariteitsbeginsel is derhalve niet van toepassing.

- **Evenredigheid**

Dit voorstel is noodzakelijk voor de uitvoering van de gemeenschappelijke handelspolitiek en voor de verwezenlijking van de doelstelling om Oekraïne in zijn huidige moeilijkheden economisch te ondersteunen, ook op het gebied van handel met de Unie.

- **Keuze van het instrument**

Dit voorstel strookt met artikel 207, lid 2, VWEU, dat voorziet in maatregelen betreffende de gemeenschappelijke handelspolitiek.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

Niet van toepassing.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

Niet van toepassing.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Niet van toepassing.

- **Effectbeoordeling**

Om ervoor te zorgen dat de handelsliberaliseringsmaatregelen voor Oekraïne na het verstrijken van Verordening (EU) 2022/870 op 5 juni 2023 worden voortgezet, is het belangrijk dat de verordening op 6 juni 2023 in werking treedt. Gezien deze noodzaak en de daaruit voortvloeiende urgentie van dit voorstel is geen effectbeoordeling uitgevoerd. Met betrekking tot de bepalingen van de Associatieovereenkomst inzake handel en daarmee verband houdende aangelegenheden is in 2007 in opdracht van DG Handel echter een duurzaamheidseffectbeoordeling verricht, die is meegenomen in het onderhandelingsproces over de diepe en brede vrijhandelsruimte. Uit die beoordeling is gebleken dat de uitvoering van bepalingen inzake handel en daarmee verband houdende aangelegenheden voor zowel de EU als Oekraïne een positief economisch effect zou hebben.

Bovendien worden de invoerstromen in het kader van Verordening (EU) 2022/870 regelmatig gecontroleerd en gerapporteerd. Op basis van de resultaten van dit toezicht wordt voorgesteld de vrijwaringsbepalingen operationeler te maken indien de invoer nadelige gevolgen heeft voor de EU-markt.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

De maatregel leidt niet tot meer administratieve lasten voor bedrijven.

- **Grondrechten**

Deze maatregelen respecteren dezelfde grondbeginselen als de in de Associatieovereenkomst tussen de EU en Oekraïne opgenomen grondbeginselen. Artikel 2 van de Associatieovereenkomst met Oekraïne bepaalt met name dat de eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, evenals het respect voor de rechtsstaat een essentieel onderdeel van die overeenkomst vormen.

De handelsliberaliseringsmaatregelen zouden ook stroken met het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Op basis van een raming op basis van de omvang van de invoer uit Oekraïne in 2021 van onder de voorgestelde verordening vallende producten die het jaarlijkse rechtenvrije contingent overschrijden, zou de Europese Unie jaarlijks 33,4 miljoen EUR aan douaneinkomsten zien dalen. Bovendien is, na de beëindiging van de antidumpingmaatregelen ten aanzien van bepaalde warmgewalste platte producten van ijzer, van niet-gelegeerd staal of van ander gelegeerd staal van oorsprong uit Oekraïne [voetnoot bij bekendmaking invoegen], de

enige handelsbeschermingsmaatregel voor Oekraïne een antidumpingrecht op bepaalde naadloze buizen en pijpen, van ijzer of van staal, die niet zijn geïnd overeenkomstig artikel 1, lid 2, van Verordening (EU) 2022/870. Dit recht vervalt op 3 oktober 2023 indien de Commissie geen verzoek ontvangt dat voldoende bewijsmateriaal bevat waaruit blijkt dat het vervallen van de maatregelen waarschijnlijk tot voortzetting of herhaling van dumping en schade zou leiden. Indien de maatregelen ten aanzien van bepaalde naadloze buizen en pijpen, van ijzer of van staal, na deze datum worden verlengd, zou het maximale verlies aan antidumpingrechten op basis van de omvang van de invoer uit Oekraïne in 2020 en 2021 naar schatting minder dan 15 miljoen EUR per jaar bedragen. Het totale geraamde bedrag bedraagt dus 48,4 miljoen EUR⁴, waardoor de impact op de eigen middelen van de EU zeer beperkt zal zijn.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

Onlineverslagen over de ontwikkeling van de bilaterale handel tussen de EU en Oekraïne zijn beschikbaar op specifieke websites van de Europese Commissie. Om de twee maanden wordt toezicht gehouden op de gevolgen van de verordening, rekening houdend met de informatie over de uitvoer, de invoer, de prijzen op de markt van de Unie en de productie in de Unie van de producten waarop de handelsliberaliseringsmaatregelen van toepassing zijn.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

Niet van toepassing.

- **Artikelsgewijze toelichting**

In het licht van de noodsituatie in Oekraïne is de maatregel erop gericht de handelsstromen met betrekking tot alle invoer uit Oekraïne te vergroten door alle nog bestaande heffingen en invoerrechten op Oekraïense producten op te schorten. De handelsliberaliseringsmaatregelen zouden worden verleend in de vorm van een volledige afschaffing van de invoerrechten op alle producten.

⁴ De geraamde overschrijding van de tariefcontingenten bedraagt 44,5 miljoen EUR en 20 miljoen EUR aan antidumpingrechten. Het verlies aan traditionele eigen middelen als gevolg van deze verordening wordt derhalve geraamd op 64,5 miljoen EUR (brutobedrag, inclusief inningskosten) x 0,75 = 48,4 miljoen EUR voor de betrokken periode.

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot tijdelijke liberalisering van de handel bovenop de handelsconcessies die op Oekraïense producten van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure¹,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds² (“de Associatieovereenkomst”), vormt de basis voor de betrekkingen tussen de Unie en Oekraïne. Overeenkomstig Besluit 2014/668/EU van de Raad³ wordt Titel IV van de Associatieovereenkomst, die betrekking heeft op handel en daarmee verband houdende aangelegenheden, sinds 1 januari 2016 voorlopig toegepast⁴ en is die titel na ratificatie door alle lidstaten in werking getreden op 1 september 2017.
- (2) In de Associatieovereenkomst wordt uitdrukking gegeven aan de wens van de partijen bij de Associatieovereenkomst (“de partijen”) om de betrekkingen op ambitieuze en innoverende wijze te versterken en uit te breiden, om geleidelijke economische integratie te vergemakkelijken en tot stand te brengen, en om dit te doen met inachtneming van de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit het lidmaatschap van de Wereldhandelsorganisatie van de partijen.

¹ Standpunt van het Europees Parlement van (...) (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad)] en besluit van de Raad van (...).

² PB L 161 van 29.5.2014, blz. 3.

³ Besluit 2014/668/EU van de Raad van 23 juni 2014 inzake de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds, wat titel III (met uitzondering van de bepalingen betreffende de behandeling van onderdanen van derde landen die legaal werken op het grondgebied van de andere partij) en de titels IV, V, VI en VII, alsmede de desbetreffende bijlagen en protocollen daarvan betreft (PB L 278 van 20.9.2014, blz. 1).

⁴ Besluit 2014/668/EU van de Raad van 23 juni 2014 inzake de ondertekening, namens de Europese Unie, en de voorlopige toepassing van de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds, wat titel III (met uitzondering van de bepalingen betreffende de behandeling van onderdanen van derde landen die legaal werken op het grondgebied van de andere partij) en de titels IV, V, VI en VII, alsmede de desbetreffende bijlagen en protocollen daarvan betreft (PB L 278 van 20.9.2014, blz. 1).

- (3) Artikel 25 van de Associatieovereenkomst voorziet in de geleidelijke totstandbrenging van een vrijhandelszone tussen de Partijen in overeenstemming met artikel XXIV van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel 1994 (“GATT 1994”). Daartoe voorziet artikel 29 van de Associatieovereenkomst in de geleidelijke afschaffing van de douanerechten overeenkomstig de in de Associatieovereenkomst opgenomen lijsten en voorziet het in de mogelijkheid om die afschaffing versneld en in ruimere mate te realiseren. Artikel 48 van de Associatieovereenkomst bepaalt dat het algemeen belang in aanmerking moet worden genomen alvorens tussen de Partijen antidumpingmaatregelen worden toegepast.
- (4) De niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne sinds 24 februari 2022 heeft ernstige negatieve gevolgen gehad voor het vermogen van Oekraïne om handel te drijven met de rest van de wereld, zowel door de vernietiging van productiecapaciteit als door het ontbreken van een aanzienlijk deel van de vervoersmogelijkheden, bijvoorbeeld als gevolg van de beperkte en onzekere toegang tot de Zwarte Zee. In die uitzonderlijke omstandigheden en teneinde de negatieve economische gevolgen van de aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne te verzachten, is het noodzakelijk de ontwikkeling van nauwere economische betrekkingen tussen de Unie en Oekraïne te versnellen om voortgezette steun te kunnen verlenen aan de autoriteiten en de bevolking van Oekraïne. Het is derhalve noodzakelijk en passend handelsstromen te blijven stimuleren en concessies te blijven verlenen in de vorm van handelsliberaliseringsmaatregelen voor alle producten, in overeenstemming met de versnelde afschaffing van de douanerechten ter zake van handel tussen de Unie en Oekraïne.
- (5) Overeenkomstig artikel 21, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) moet de Unie toezien op de samenhang tussen de diverse onderdelen van haar externe optreden. Overeenkomstig artikel 207, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) moet de gemeenschappelijke handelspolitiek worden gevoerd in het kader van de beginselen en doelstellingen van het externe optreden van de Unie.
- (6) Verordening (EU) 2022/870 van het Europees Parlement en de Raad⁵ zal op 5 juni 2023 verstrijken.
- (7) De bij deze verordening ingestelde handelsliberaliseringsmaatregelen moeten de volgende vorm aannemen: i) de opschorting van de toepassing van het stelsel van invoerprijzen op groenten en fruit; ii) de opschorting van tariefcontingenten en invoerrechten; iii) in afwijking van artikel 14, lid 1, eerste alinea, van Verordening (EU) 2016/1036 van het Europees Parlement en de Raad⁶ mogen antidumpingrechten op invoer van oorsprong uit Oekraïne tijdens de periode van toepassing van deze verordening op geen enkel tijdstip worden geïnd, ook niet na het vervallen van deze verordening, en iv) de tijdelijke opschorting van de toepassing van Verordening (EU)

⁵ Verordening (EU) 2022/870 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2022 inzake tijdelijke handelsliberaliseringsmaatregelen bovenop de handelsconcessies die op Oekraïense producten van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds (PB L 152 van 3.6.2022, blz. 103).

⁶ Verordening (EU) 2016/1036 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 betreffende beschermende maatregelen tegen invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Unie (PB L 176 van 30.6.2016, blz. 21).

2015/478 van het Europees Parlement en de Raad⁷. Met die maatregelen zal de Unie tijdelijk passende economische en financiële steun verlenen aan Oekraïne en de marktdeelnemers die worden getroffen.

- (8) Om fraude te voorkomen moeten de bij deze verordening vastgestelde preferentiële regelingen onderworpen zijn aan de voorwaarde dat Oekraïne voldoet aan alle toepasselijke voorwaarden voor het verkrijgen van voordelen uit hoofde van de Associatieovereenkomst, met inbegrip van de regels inzake de oorsprong van de betrokken producten en de daarmee samenhangende procedures, en dat Oekraïne zich ertoe verbindt administratief nauw met de Unie samen te werken, overeenkomstig die Associatieovereenkomst.
- (9) Oekraïne mag geen nieuwe douanerechten of heffingen van gelijke werking en nieuwe kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking instellen, mag de bestaande douanerechten of heffingen niet verhogen en mag geen andere beperkingen van de handel met de Unie invoeren, tenzij dat duidelijk gerechtvaardigd is in de context van de militaire agressie van Rusland. Indien Oekraïne niet voldoet aan een of meer van die voorwaarden, moet de Commissie de bevoegdheid krijgen om alle of een deel van de bij deze verordening vastgestelde preferentiële regelingen tijdelijk op te schorten.
- (10) Artikel 2 van de Associatieovereenkomst bepaalt onder meer dat de eerbiediging van de democratische beginselen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, de bevordering van respect voor de beginselen van soevereiniteit en territoriale integriteit, alsmede de bestrijding van de proliferatie massavernietigingswapens, daarmee samenhangende materialen en de overbrengingsmiddelen daarvoor, essentiële elementen zijn van de Associatieovereenkomst. Voorts bepaalt artikel 3 van de Associatieovereenkomst dat de rechtsstaat, goed bestuur, corruptiebestrijding, de strijd tegen de verschillende vormen van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad en terrorisme, de bevordering van duurzame ontwikkeling en efficiënt multilateralisme van wezenlijk belang zijn om de betrekkingen tussen de Partijen uit te bouwen. Er moet worden voorzien in de mogelijkheid de bij deze verordening vastgestelde preferentiële regelingen tijdelijk op te schorten indien Oekraïne de algemene beginselen van de Associatieovereenkomst niet eerbiedigt, zoals dat ook in het kader van andere door de Unie gesloten associatieovereenkomsten het geval is.
- (11) Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van deze verordening te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend om de in artikel 1, lid 1, punten a) en b), vastgestelde preferentiële regelingen tijdelijk op te schorten indien niet langer wordt voldaan aan de voorwaarden om voor de preferentiële regelingen in aanmerking te komen. Deze bevoegdheden moeten ook worden verleend om vrijwaringsmaatregelen in te voeren in gevallen waarin de markten van de Unie van soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten worden benadeeld door invoer in het kader van deze verordening. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad⁸.

⁷ Verordening (EU) 2015/478 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2015 betreffende de gemeenschappelijke regeling voor de invoer (PB L 83 van 27.3.2015, blz. 16).

⁸ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de

- (12) Onder voorbehoud van een beoordeling van drie maanden door de Commissie op basis van regelmatig toezicht op de gevolgen van deze verordening, en het is noodzakelijk dat, hetzij naar aanleiding van een met redenen omkleed verzoek van een lidstaat, hetzij op eigen initiatief van de Commissie, de mogelijkheid bestaat om de douanerechten die anders krachtens de associatieovereenkomst van toepassing zijn, opnieuw in te stellen voor invoer van onder deze verordening vallende producten met nadelige gevolgen voor de markt van de Unie voor soortgelijke of rechtstreekse concurrerende producten.
- (13) Het jaarverslag van de Commissie over de uitvoering van de diepe en brede vrijhandelsruimte, die integraal deel uitmaakt van de Associatieovereenkomst, moet een gedetailleerde beoordeling bevatten van de uitvoering van de bij deze verordening vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen.
- (14) Gezien de urgentie van de kwestie die verband houdt met de door de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne veroorzaakte situatie, wordt het passend geacht een uitzondering te maken op de periode van acht weken bedoeld in artikel 4 van Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie, gehecht aan het VEU, aan het VWEU en aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.
- (15) Gezien de urgentie van de economische situatie in Oekraïne en het verstrijken van Verordening (EU) 2022/870 van het Europees Parlement en de Raad op 5 juni 2023, moet deze verordening op 6 juni 2023 in werking treden,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Handelsliberaliseringsmaatregelen

1. De volgende preferentiële regelingen worden ingevoerd:
 - a) de toepassing van het stelsel van invoerprijzen wordt opgeschort voor de producten waarop het van toepassing is zoals bepaald in bijlage I-A bij de Associatieovereenkomst; op de invoer van die producten zijn geen douanerechten van toepassing;
 - b) alle in bijlage I-A bij de Associatieovereenkomst vastgestelde tariefcontingenten worden opgeschort en de onder die contingenten vallende producten mogen zonder douanerechten uit Oekraïne in de Unie worden ingevoerd.
2. In afwijking van artikel 14, lid 1, eerste alinea, van Verordening (EU) 2016/1036 worden antidumpingrechten op invoer van oorsprong uit Oekraïne tijdens de periode van toepassing van deze verordening op geen enkel tijdstip geïnd, ook niet na het verstrijken van deze verordening.
3. De toepassing van Verordening (EU) 2015/478 wordt tijdelijk opgeschort ten aanzien van invoer van oorsprong uit Oekraïne.

lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

Artikel 2

Voorwaarden voor de preferentiële regelingen

Voor de in artikel 1, lid 1), punten a) en b), vastgestelde preferentiële regelingen gelden de volgende voorwaarden:

- a) naleving van de regels inzake de oorsprong van producten en de daarmee samenhangende procedures, zoals bepaald in de Associatieovereenkomst;
- b) Oekraïne stelt geen nieuwe douanerechten of heffingen van gelijke werking noch nieuwe kwantitatieve beperkingen of maatregelen van gelijke werking in voor de invoer van producten van oorsprong uit de Unie, verhoogt de bestaande douanerechten of heffingen niet en voert geen andere beperkingen van de handel met de Unie in, met inbegrip van discriminerende interne administratieve maatregelen, tenzij de oorlogssituatie dat duidelijk rechtvaardigt, en
- c) Oekraïne respecteert de democratische beginselen, de mensenrechten, de fundamentele vrijheden alsmede het principe van de rechtsstaat, en de aanhoudende inspanningen in de strijd tegen corruptie en illegale activiteiten worden voortgezet, overeenkomstig de artikelen 2, 3 en 22 van de Associatieovereenkomst.

Artikel 3

Tijdelijke opschorting

1. Indien de Commissie oordeelt dat er voldoende bewijs is dat Oekraïne de in artikel 2 uiteengezette voorwaarden niet naleeft, kan zij de in artikel 1, lid 1, punten a) en b), vastgestelde preferentiële regelingen bij uitvoeringshandeling geheel of gedeeltelijk opschorten. Die uitvoeringshandeling wordt vastgesteld overeenkomstig de onderzoeksprocedure van artikel 5, lid 3.
2. Indien een lidstaat de Commissie verzoekt een van de preferentiële regelingen op te schorten op basis van het verzuim van Oekraïne om de in artikel 2, punt b), uiteengezette voorwaarden na te leven, verstrekt de Commissie binnen vier maanden na de indiening van dat verzoek een met redenen omkleed advies over de vraag of de bewering dat Oekraïne die voorwaarden niet naleeft, onderbouwd is. Indien de Commissie tot de conclusie komt dat dit inderdaad het geval is, leidt zij de procedure in als bedoeld in lid 1 van dit artikel.

Artikel 4

Versnelde vrijwaring

1. Wanneer een product van oorsprong uit Oekraïne wordt ingevoerd onder voorwaarden die nadelige gevolgen hebben voor de markt van de Unie voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten, kan de Commissie de douanerechten die anders krachtens de Associatieovereenkomst op de invoer van dat product van toepassing zijn, te allen tijde opnieuw instellen door een uitvoeringshandeling vast te stellen. Die uitvoeringshandeling wordt vastgesteld overeenkomstig de onderzoeksprocedure van artikel 5, lid 3.
2. De Commissie houdt regelmatig toezicht op de effecten van deze verordening, met inachtneming van de informatie over uitvoer, invoer, prijzen op de markt van de

Unie en productie in de Unie van de producten waarop de in artikel 1, lid 1, punt b), vastgestelde handelsliberaliseringsmaatregelen van toepassing zijn.

De Commissie stelt de lidstaten om de twee maanden in kennis van de resultaten van het regelmatige toezicht, te beginnen bij de inwerkingtreding van deze verordening.

3. De Commissie start een beoordeling van de situatie op de markt van de Unie voor soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten met het oog op de herinvoering van de douanerechten.

Deze beoordeling wordt afgesloten binnen een termijn van ten hoogste drie maanden:

- a) naar aanleiding van een met redenen omkleed verzoek van een lidstaat, met voldoende voorlopig bewijs waarover de klager redelijkerwijze kan beschikken overeenkomstig lid 5, van invoer die nadelige gevolgen heeft voor de markt als bedoeld in lid 1, of
 - b) op eigen initiatief, nadat het de Commissie duidelijk is geworden dat er voldoende voorlopig bewijs is dat er sprake is van de in lid 1 bedoelde invoer onder voorwaarden die nadelige gevolgen hebben voor de markt van de Unie.
4. Indien de Commissie op grond van deze beoordeling van oordeel is dat de markt van de Unie van soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten is benadeeld en voornemens is de douanerechten opnieuw in te voeren, maakt zij in het Publicatieblad van de Europese Unie een bericht bekend waarin zij de herinvoering aankondigt van de douanerechten die anders overeenkomstig lid 1 van toepassing zijn. Het bericht bevat een samenvatting van de belangrijkste resultaten van de versnelde beoordeling en vermeldt de termijn waarbinnen belanghebbenden hun standpunt schriftelijk kenbaar kunnen maken. Deze termijn mag niet meer dan tien bedragen, te rekenen vanaf de datum van bekendmaking van het bericht.
 5. Bij haar beoordeling of maatregelen overeenkomstig lid 1 moeten worden toegepast, houdt de Commissie rekening met alle relevante marktontwikkelingen, met inbegrip van de gevolgen van de betrokken invoer voor de situatie op de markt van de Unie van soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten. Die beoordeling omvat factoren zoals:
 - a) de snelheid en de omvang van de toename van de invoer uit Oekraïne van het betrokken product in absolute en relatieve cijfers,
 - b) de gevolgen van de desbetreffende invoer voor de productie en de prijzen in de EU, rekening houdend met de ontwikkeling van de invoer uit andere bronnen.

Deze opsomming is niet volledig en andere relevante factoren kunnen in aanmerking worden genomen.

6. De douanerechten die op grond van de associatieovereenkomst anders van toepassing zijn, kunnen opnieuw worden ingesteld zolang als nodig is om de nadelige gevolgen van soortgelijke of rechtstreeks concurrerende producten voor de markt van de Unie op te vangen.
7. Wanneer als gevolg van uitzonderlijke omstandigheden onmiddellijke maatregelen nodig zijn, mag de Commissie, zonder de procedure van lid 4 te volgen en nadat zij het in artikel 3, lid 1, van Verordening (EU) 2015/478 bedoelde Comité vrijwaringsmaatregelen daarvan in kennis heeft gesteld, alle noodzakelijke preventieve maatregelen nemen.

Artikel 5

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door het bij artikel 285, lid 1, van Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad⁹ ingestelde Comité douanewetboek, wat artikel 3, lid 1, van deze verordening betreft. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. De Commissie wordt bijgestaan door het bij artikel 3, lid 1, van Verordening (EU) 2015/478 ingestelde Comité vrijwaringsmaatregelen, wat artikel 4, lid 1, van deze verordening betreft. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
3. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 6

Beoordeling van de uitvoering van de handelsliberaliseringsmaatregelen

Het jaarverslag van de Commissie over de uitvoering van de diepe en brede vrijhandelsruimte bevat een gedetailleerde beoordeling van de uitvoering van de handelsliberaliseringsmaatregelen waarin wordt voorzien in deze verordening en bevat, voor zover passend, een beoordeling van de sociale gevolgen van die maatregelen in Oekraïne en in de Unie. Informatie over de invoer van producten als bedoeld in artikel 1, lid 1, punt b), wordt maandelijks beschikbaar gesteld op de website van de Commissie.

Artikel 7

Inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening treedt in werking op 6 juni 2023.

Deze verordening is van toepassing tot en met 5 juni 2024.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter

⁹ Verordening (EU) nr. 952/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 9 oktober 2013 tot vaststelling van het douanewetboek van de Unie (PB L 269 van 10.10.2013, blz. 1).

**FINANCIËEL MEMORANDUM VOOR VOORSTELLEN DIE UITSLUITEND
GEVOLGEN HEBBEN VOOR DE ONTVANGSTENZIJDE VAN DE BEGROTING**

1. BENAMING VAN HET VOORSTEL:

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot tijdelijke liberalisering van de handel bovenop de handelsconcessies die op Oekraïense producten van toepassing zijn krachtens de Associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds.

2. BEGROTINGSONDERDELEN:

Hoofdstuk 12, artikel 120

Begroot bedrag voor het jaar 2023: **21 590 300 000 EUR**

3. FINANCIËLE GEVOLGEN

Het voorstel heeft geen financiële gevolgen

Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de uitgaven maar wel voor de ontvangsten, namelijk:

Begrotingsonderdeel	Ontvangsten	Periode: deel van 2023 - deel van 2024* (in miljoen EUR, tot op 1 decimaal)
Hoofdstuk 12, artikel 120 ¹⁰	<i>Gevolgen voor de eigen middelen</i>	48,4
Totaal		

* Periode van één jaar sinds de inwerkingtreding van de verordening

De berekeningen zijn gebaseerd op de invoervolumes in 2021 van onder de voorgestelde verordening vallende producten die het jaarlijkse rechtenvrije contingent overschrijden (d.w.z. 40 tariefcontingenten) en op een raming van de antidumpingrechten.

Op basis van bovenstaande berekeningen wordt het verlies aan traditionele eigen middelen als gevolg van dit besluit geraamd op 64,5 miljoen EUR (brutobedrag, inclusief inningskosten) x 0,75 = 48,4 miljoen EUR voor de betrokken periode.

¹⁰ Voor traditionele eigen middelen (landbouwrechten, suikerheffingen en douanerechten) moeten nettobedragen worden vermeld, d.w.z. na aftrek van 25 % aan inningskosten.

4. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

Om fraude te voorkomen moet het recht op de bij de voorgestelde verordening vastgestelde handelsmaatregelen onderworpen zijn aan de voorwaarde dat Oekraïne heeft voldaan aan alle toepasselijke voorwaarden voor het verkrijgen van voordelen uit hoofde van de associatieovereenkomst, met inbegrip van de regels inzake de oorsprong van de betrokken producten en de daarmee samenhangende procedures, en dat Oekraïne zich ertoe verbindt administratief nauw met de Unie samen te werken, overeenkomstig de Associatieovereenkomst.